

Státní okresní archiv Klatovy

Místní školní rada Mochtín

1873–1948

Inventář

EL NAD č.: 1551

AP č.: 652

Eva Ulrichová

Klatovy 2017

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	5
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	5
Seznam použitých pramenů a literatury	6
Příloha: Seznam použitých zkratk	7
Inventární seznam	8

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Místní školní rady se zřizovaly na základě zákona č. 48/1868 ř. z., kterým byla vydána pravidla o postavení školy k církvi. Dohlížely na dodržování školských zákonů a nařízení vyšších školských úřadů, na školní docházku a na chování žáků. Dále se staraly o finanční i věcné potřeby školy, včetně školních budov i pozemků. Členové místní školní rady byli voleni ze zástupců školy, obce a náboženských společností. Volební období trvalo tři roky.

Podle tohoto nařízení vznikla i Místní školní rada v Mochtíně, z nejstaršího období však nejsou o její činnosti zprávy. V té době byla Obecná škola v Mochtíně jednotřídní a byly k ní přiškoleny obec Mochtín, Kocourov, Nový Čestín, Lhůta, Újezdec a od roku 1876 Srbice a Těšetiny. Původní školní budova čp. 35 byla postavena v roce 1839. V roce 1874 žádala místní školní rada c. k. Okresní školní radu v Klatovech o povolení výstavby nové školní budovy. V té době navštěvovalo školu v Mochtíně 190 žáků. Dne 30. září 1875 byl položen základní kámen k nové školní budově čp. 37, která byla dokončena 30. září 1877. Zemská školní rada povolila rozšíření zdejší školy výnosem ze dne 17. ledna 1877 na dvoutřídní s platností od 1. ledna 1878 a výnosem ze dne 24. ledna 1883 na trojtřídní s platností od 1. ledna 1884. K dalšímu rozšíření na čtyřtřídní školu došlo 3. ledna 1910, které zemská školní rada povolila výnosem ze dne 5. prosince 1909.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 došlo k rozpuštění místních školních rad k 31. prosinci 1920 vládním nařízením č. 605/1920 Sb., o místních radách školních a o místních výborech školních (pro školy menšinové). Nové místní školní rady a místní školní výbory (pro menšinové školy) byly voleny k 1. lednu 1921. Funkční období bylo čtyřleté, náplň činnosti zůstala stejná. Přímý dozor nad činností rady vykonávali okresní a zemští školní inspektoři. Ustavující schůze nové Místní školní rady v Mochtíně se konala dne 20. března 1921 za přítomnosti zmocněnce Okresního školního úřadu v Klatovech Martina Bureše.

Výnosem zemské školní rady ze dne 26. října 1931 byla zřízena pobočka při II. třídě od 1. listopadu 1931. Jelikož ve školní budově již nebylo místo, pronajala místní školní rada místnost v domě čp. 44 za nájemné 500,- Kč a za čištění a vytápění 200,- Kč. Když byla v roce 1933 povolena pobočka při IV. třídě, byla nejprve umístěna v prázdném bytě řídicího učitele a ve školním roce 1934–1935 byla pro ni pronajata místnost v domě čp. 16. V následujícím školním roce byla přestěhována do místnosti v čp. 44, protože pobočka při II. třídě byla zrušena.

V období okupace bylo vládním nařízením č. 115/1941 Sb., o složení místních (újezdních) školních rad, ustanoveno, že členy místní školní rady jmenoval přednosta okresního úřadu. Výměrem ze dne 21. července 1941 jmenoval přednosta Okresního úřadu v Klatovech novou Místní školní radu v Mochtíně, která se dne 3. srpna 1941 sešla na své ustavující schůzi, kde všichni členové obdrželi jmenovací dekret a složili písemný slib. K další změně došlo v roce 1943, kdy se nařízením ministra školství č. 302/1943 Sb., o místní školské správě, zrušily místní školní rady. Jejich pravomoc přešla na starostu obce v sídle školní rady, nebo mohl být k tomuto účelu jmenován jiný člen obecní rady, v případě potřeby i jiná osoba (pověřený představený školní obce). Podle tohoto nařízení byli dne 15. března 1944 na schůzi zástupců školní obce ustanoveni Josef Dobiáš, bývalý předseda místní školní rady, jako pověřený představený školní obce a Antonín Šabek, řídící učitel, jako jeho zástupce. Pokladníkem zůstal Ladislav Janda.

K obnovení místních školních rad v roce 1945 došlo na základě výnosu MŠO č. 96/1945 (pokyny o úřadování školních úřadů (orgánů) místní, okresní a zemské správy). Jejich činnost se řídila vládním nařízením z roku 1920. Dne 7. dubna 1946 byla v Mochtíně zvolena nová místní školní rada.

Činnost místních (újezdních) školních rad ukončil zákon č. 279/1949 Sb., o finančním hospodaření národních výborů, podle kterého byly od 1. ledna 1950 zrušeny školní obce. Jejich práva a závazky přešly na stát a finanční prostředky se staly součástí rozpočtu místního národního výboru v obci, v níž měla škola sídlo.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Dochované archiválie se pravděpodobně po celou dobu existence místní školní rady nacházely v budově školy. Do archivu byly předány společně s archiváliemi školy dne 28. listopadu 1997 – přír. č. 48/97 Základní školou v Mochtíně.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Fond tvoří archiválie místní školní rady z let 1873–1948. Jazykem archiválií je čeština. Archiválie jsou poškozeny prachem.

Fond obsahuje 6 úředních knih (0,07 bm) z let 1908–1948 a 1 karton spisů (0,11 bm) z let 1873–1946.

Při pořádání fondu nebyla provedena žádná vnitřní skartace.

Pořádání a inventarizace fondu proběhly podle vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále podle Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP/006-0767/2010 a jeho dodatků čj. SOAP/006-1300/2014, Základních pravidel pro zpracování archiválií čj. MV-46913/AS-1/AS-2013 a Metodického pokynu Archivní správy MV v Praze čj. AS/1-2-2020/99.

Pro uspořádání archiválií daného archivního fondu bylo použito následující pořádací schéma:

- I. Úřední knihy
 - a) Správní knihy
 - b) Účetní knihy

- II. Spisový materiál
 - Spisy

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Fond obsahuje 3 knihy zápisů ze schůzí z let 1908–1948 a několik zápisů pouze v listinné podobě z let 1875–1897, které poskytují přehled o složení místní školní rady a její činnosti v daných volebních obdobích. Ze 3 hlavních knih z roku 1934–1936 a účetních materiálů z let 1878–1909 je možné získat údaje o finančních nákladech na činnost školy. Ve spisech se nachází např. úřední korespondence s okresní školní radou z let 1873–1931.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond zinventarizovala a archivní pomůckou opatřila v roce 2017 ve Státním okresním archivu Klatovy Eva Ulrichová.

V Klatovech 13. 11. 2017

Eva Ulrichová

Seznam použitých pramenů a literatury

SOkA Klatovy, fond *Základní škola a mateřská škola Mochtín*, knihy inv. č. 144–146.

SOkA Klatovy, fond *Archiv obce Mochtín*, knihy inv. č. 1–3, 14–19.

SOkA Klatovy, fond *Místní národní výbor Mochtín*, kniha inv. č. 1.

Říšský zákoník (Reichsgesetzblatt). Vídeň: c. k. dvorní a státní tiskárna, 1868.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1920.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1941.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1943.

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé. Praha: Státní tiskárna, 1949.

Věstník ministerstva školství a osvěty. Praha: Státní nakladatelství, 1945.

JANÁK Jan, HLEDÍKOVÁ Zdeňka, DOBEŠ Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

TOPINKA, Jiří a kol. Příspěvek k pořádání školských fondů, *Archivní časopis*, 2008, roč. 58, č. 2.

Příloha: Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
AS	archivní správa
bm	běžný metr
c. k.	císařsko-královský
čj.	číslo jednací
čp.	číslo popisné
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn.	evidenční jednotka
inv. č.	inventární číslo
kar	karton
kol.	kolektiv
MŠO	Ministerstvo školství a osvěty
MŠR	místní školní rada
MV	Ministerstvo vnitra
OŠR	okresní školní rada
přír. č.	přírůstkové číslo
roč.	ročník
ř. z.	říšský zákoník
Sb.	sbírka zákonů
SOA	státní oblastní archiv
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
SOkA	státní okresní archiv
ukn	úřední kniha

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
---------	-------	---------------	----------------

I. Úřední knihy

a) Správní knihy

1	Zápisy ze schůzí (19. 8. 1908–6. 5. 1923)	1908–1923	ukn 1
2	Zápisy ze schůzí (23. 12. 1923–4. 6. 1936)	1923–1936	ukn 2
3	Zápisy ze schůzí (2. 7. 1936–28. 4. 1948)	1936–1948	ukn 3

b) Účetní knihy

4	Hlavní kniha	1934	ukn 4
5	Hlavní kniha	1935	ukn 5
6	Hlavní kniha	1936	ukn 6

II. Spisový materiál

Spisy

7	Zápisy ze schůzí MŠR	1875–1897	kar 1
8	Úřední korespondence – OŠR	1873–1931	kar 1
9	Úřední korespondence – farní úřad	1879	kar 1
10	Úřední korespondence – instituce (kampelička)	1946	kar 1
11	Úřední korespondence – učitelé	1931	kar 1
12	Pozvánky na schůzi MŠR	1879–1935	kar 1
13	Výkaz služebných dětí	1911–1913	kar 1
14	Příjmy a výdaje	1878–1909	kar 1
15	Výkaznictví	1881–1927	kar 1
16	Smlouvy nájemní	1939	kar 1
17	Smlouvy pojistné	1926–1929	kar 1

Název archivní pomůcky:	Místní školní rada Mochtín
Značka archivního fondu:	MŠR Mochtín
Časové rozmezí:	1873–1948
Počet evidenčních jednotek:	7 (6 úředních knih, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	17
Rozsah v bm:	0,18
Stav ke dni:	13. 11. 2017
Zpracovatel archivního fondu:	Eva Ulrichová
Zpracovatel archivní pomůcky:	Eva Ulrichová
Počet stran:	10
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Pavel Havlovič dne 13. 11. 2017 – čj. SOAP/040-0840/2017